

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

16.11.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Монитор

✓ България се превърна в нетен донор на работна ръка към ЕС

Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал:

Фирмите ни все по-често наемат македонци, молдовци и украинци

- Г-н Иванов, ново проучване показва, че работодатели все по-често наемат млади пенсионери, за да се справят с дефицита на кадри. Често срещана ли е тази практика и кажете за какви проблеми на пазара на труда е показател?

- Последните изследвания показват, че големият проблем на българските работодатели и въобще на икономиката ни е липсата на човешки ресурси. Анализите дори отчитат като проблем и дефицит на кадри с по-ниска квалификация. Това е пречка и пред растежа на българската икономика. Знаете, че ръстът на икономиката ни през третото тримесечие е 3,5%, докато на румънската - с 5,6%. Причината за това е точно в липсата на човешки ресурс. Някои предприятия например имат възможност да удвоят приходите си от продажби, но не приемат нови заявки, защото нямат възможност да ги изпълнят. В тази ситуация работодателите се опитват сами да решат проблемите си. Възможностите за това обаче не са много. Една от тях е да наемат хора, които са извън пазара на труда - става дума за пенсионери. Проблемът тук обаче е, че много често тези хора са с неподходяща квалификация. В същото време е неизгодно да се инвестират пари в тяхната преквалификация, защото няма да бъдат още дълго време на пазара на труда. Друга възможност е продължително безработни лица да преминат обучение и да бъдат включени в пазара на труда.

- Но по последни данни близо 800 000 българи не искат да работят. Това не е никак малко.

- Така е. Затова е добре такива хора да преминат през обучение и по някакъв начин да бъдат включени в пазара на труда. Третата възможност, която не е за подценяване и към която работодателите се ориентират напоследък, е внос на работна ръка. Тук има няколко нормативни пречки за безпрепятственото осъществяване на тази опция. Бих казал, че нашата страна е по-скоро потърпевша от свободното движение на работна ръка, защото България е нетен донор на работници към ЕС. В същото време има много силна регулация по отношение на вноса на работна ръка от трети страни - от бивши съветски и азиатски републики, Виетнам и др. Има възможности за наемане на служители от Украйна и Македония, където има български диаспори, но пък при тях има ограничения. Затова режимът трябва да се либерализира.

- Имате ли данни колко са чужденците на нашия пазар на труда и от кои страни са най-вече?

- Ние нямаме точни данни, но може да се поиска справка от Инспекцията по труда, защото всички разрешителни за работа на чужденци се издават от тях. Знаем, че атрактивни места за привличане на работна сила са Македония, Украйна и Молдова. Тези служители са по-атрактивни за бизнеса ни, както и работодателите ни са предпочитани от тях, защото в техните страни възнагражденията, особено в ИТ сектора, са по-ниски в сравнение с българските. Тук все пак имат възможност да работят в европейски компании, базирани в България.

- Дефицитът на кадри се оказва основен проблем за пазара на труда през последните години. Но кажете къде сме ние в сравнение с други европейски страни?

- Като цяло липсата на квалифицирани кадри е общоевропейски проблем. Но той е по-силно изразен в Източна Европа, отколкото в Западна. Източна Европа е донор на квалифицирана работна ръка. Но така или иначе дефицитът на кадри не е типично български проблем - има го и в Румъния, и в Сърбия, Чехия, Словакия, Полша. Проблемът се задълбочава и предвид това, че европейското население като цяло застарява. Така повече хора излизат от пазара на труда, отколкото се включват в него. Тази негативна тенденция се задълбочава през последните години и в комбинация с намаляване на квалификацията и повишаване на изискванията и нуждите на бизнеса води до понижаване на заетостта и по-голяма безработица.

- Какви обаче са вашите прогнози? Ще се задълбочи ли този проблем през следващите години?

- Прогнозите ни са, че най-вероятно проблемът ще се задълбочава, защото е системен. Особено в сектори като индустрията, където дефицитът е най-чувствителен, се усеща погрешната държавна политика. Имам предвид, че ученици и студенти се насочват към професии, които не са търсени на пазара на труда. В момента има нужда от всякакви технически специалисти, а от образователната система излизат множество хора с хуманитарна специалност. Затова берем плодовете на тази погрешна политика. Затова ние предлагаме въвеждането на защитени специалности, на стипендии, належащи са и промените в пенсионната система. Задължително е увеличението на пенсионната възраст, така че възрастните хора по-късно да излизат от пазара на труда. Така ще могат да са по-дълго време в производството, но и да предават опита и знанията си на по-младите.

- Какви нови тенденции на пазара на труда забелязвате напоследък?

- Интересна тенденция е работодатели сами да организират обучение на служителите си за повишаване на квалификацията им. Става дума за вътрешнофирмено обучение, при което се наемат преподаватели, които да обучават персонала. По този начин се повишава неговата производителност. Този подход наистина дава резултат, защото има предприятия, които са си увеличили производителността си с 30%.
- Откога има такава тенденция?
- От последната една година. Може би се дължи на липсата на свободна работна ръка. Явно работодателите разбраха, че е възможно увеличение на производство не само чрез наемане на допълнителни кадри. Това може да стане и чрез увеличаване на производителността на наличния персонал. Поради тази причина чрез допълнителни обучения служителите могат да повишат производителността си и оттам доходите си.
- А има ли тенденция работодателите да мотивират служителите си чрез бонуси при добри резултати или тази практика остана в миналото?
- Не, в никакъв случай не е практика от миналото. Когато служителят се справя добре, е логично да получава по-добро възнаграждение. И наистина има такава тенденция. Това се вижда и в статистиката, която отчита колко бързо нарастват заплатите в някои сектори.
- Проучване наскоро показва, че младите хора не искат да работят на една и съща позиция повече от 2 години. На какво се дължи това?
- Нормално е. Знаете, че младите хора са по-напористи и искат нещата при тях да се случват по-бързо. Ако 2 години нямат израстване на едно работно място, търсят други възможности. Не бих казал, че това е негативно, напротив.
- Кажете на какви компромиси са склонни работодателите при нужда - предпочитат да наемат млади и неопитни кадри или пенсионери? Кой вариант е по-удачен за тях?
- Трудно е да кажа, защото зависи от типа бизнес и от икономическия отрасъл. В едни случаи са за предпочитане възрастните работници, тъй като са по-отговорни, производителни и се разчита на това, че няма да сменят работодателя. В други случаи пък младите са по-предпочитани заради това, че имат по-добра техническа грамотност, владеят езици, по-иновативни и предприемчиви са.
- А имат ли място на пазара на труда бежанците, може ли работодателите ни да разчитат на такива кадри?
- До момента са единични случаите, в които има бежанци със статут за временно пребиваване в страната ни и които са се регистрирали в бюрата по труда. Също така е пречка езиковата и културна бариера. Имайте предвид и че по-голямата част от бежанците гледат на България не като място за реализация и развитие, а като на транзитна страна по пътя за Западна Европа.

БНР

✓ Икономическата комисия прие бюджета на първо четене

В четвъртък се очаква той да бъде разгледан в пленарната зала, въпреки оставката на правителството.

Бизнесът се опасява от икономическо дестабилизиране на държавата, ако бюджет 2017 не бъде приет. Въпреки че той със сигурност ще влезе на първо четене в пленарна зала, все още не е сигурно дали законът ще бъде одобрен от депутатите. Това поставя под въпрос плащанията към бизнеса, заяви Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал: Ако не бъде приет бюджетът, всъщност тогава би следвало да се прилага бюджетът за 2016-а, като се харчат по 1/12-а част от разходите ще бъдат лимитирани, което на практика ще блокира разплащането с бизнеса.

Икономическият министър Божидар Лукарски заяви, че неприемането на бюджета за догодина ще доведе до множество проблеми. Той призна, че се опасява, че законът няма да бъде приет от пленарната зала:

Чух една много хубава реплика вътре в залата на икономическата комисия от представители от Бизнес асоциацията и Асоциацията на работодателите, които отправиха призив към хората, които имат забележки, конкретни, по сериозни пера от този бюджет, че като искат да променят в движение бюджет, който в някакъв етап са подкрепяли, би следвало да го направят като спечелят парламентарни избори и сформират правителство.

Един от секторите, които със сигурност ще пострада, е туризмът, смята ресорният министър Николина Ангелкова:

Със сигурност ще има сътресения. Надявам се те да бъдат с минимална скала и да не се отразят толкова много и успехът, който постигнахме това лято, да се отрази и за следващото лято, дори и не с този обем.

Икономическата комисия прие бюджета, без да обсъжда по същество параметрите му. Депутатите и бизнесът обаче, изразиха убеждението, че е по-добре да има закон за догодина, отколкото да се работи с бюджета за 2016-а.

БНР

✓ Оставка и бизнес: Фирмите ще отложат наемането на нови хора

Приемането на държавния бюджет за следващата година вече започна ударно. Законът ще мине през 17 комисии за два дни, преди да стигне до пленарната зала. Рискът да не бъде приет, обаче, остава. Което сериозно притесни и бизнеса, съобщава "Нова телевизия".

Бизнес на изчакване ще виждаме в следващите шест месеца, до година, предупреждават предприемачите. Въпреки че не им се иска, фирмите ще спрат с разширяването на бизнеса и с назначаването на нови хора.

В този цех за алуминиеви врати и прозорци 20 на сто от продукцията отива за обществени поръчки за саниране, а точно държавните пари сега са най-несигурни. Затова: пауза в инвестирането!

Преди да бъдат продадени алуминиевите врати на бизнеса ще почакаат политическите врати да бъдат отворени за ново управление.

„Със сигурност ще има голямо сътресение на пазара. Никой няма да посмее да похарчи средства, всеки ще гледа да изчака по-спокойни, по-стабилни времена”, коментира Станислав Балински, собственик на фирма за производство на алуминиева дограма.

Фирмата на Станислав участва в обществени поръчки, които сега чака да спрат. Или поне да се забавят.

„Минимумът ще бъде 30-40-50% спад в обема на работата”, изчислява още Станислав Балински, собственик на фирма за производство на алуминиева дограма.

Ще спасят бизнеса без уволнения. С възможно най-малко разходи и по-малка печалба. Надяват се временно. И според икономистите застой ще има.

„Бизнесите могат да си вдигнат плановете, както стана през 2013 г., на трупчета, докато изчакат да видят как ще се развие ситуацията”, коментира икономистът Георги Ганев.

„Държавата спира да работи за няколко месеца. Инфраструктурното строителство, където се изпълняват обществени поръчки, еврофондовете”, казва Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал.

Изостреното внимание в икономиката идва заради политиката.

„Ние нямаме право повече самостоятелно да управляваме като водеща политическа сила”, казва Владислав Горанов, министър на финансите в оставка.

Но разчетите за година ще бъдат защитени, увери Горанов.

„Няма да изтеглим бюджета, текат дебати, итнересно ми е, да сме в оставка и да защитаваме рамка, която друг ще изпълнява”, добави Владислав Горанов, министър на финансите в оставка.

Според бизнеса, най-добре Бюджет 2017 да се приеме така, както е внесен, а ако се налага догодина новото управление, което и да е то, да го осъвремени. Най-страшното: празни обещания.

„В един парламент, в който никой не носи изпълнителната власт, може да се направят доста бели”, коментира още Владислав Горанов, министър на финансите в оставка.

И втората пряка опасност: данъците.

„Постъпило е предложение на БСП за премахване на плоския данък”, обяви Владислав Горанов, министър на финансите в оставка.

„Да вземем от богатите и да дадем на бедните, но става така, че взимаме от работещите, за да дадем на мързеливите”, на мнение е Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал.

Експертите предупреждават за нови заеми догодина, ако политиките решат да харчат по-смело, за да се харесат на хората. Как бизнесът ще понесе оставката зависи и от депутатите. Ако те вземат разумни решения за бюджета догодина, фирмите по-бързо ще забравят за несигурността преди и след избори.

[24 часа](#)

✓ Бюджет 2017 г. мина на първо четене за 4 часа през 16 комисии

Всички групи обаче готвят промени между двете четения Маратон по новия бюджет за 2017 г. започнаха парламентарните комисии във вторник. За 4 часа проектът на финансовия министър Владислав Горанов мина на първо четене през 16 комисии. Две ще заседават днес, а бюджетната вече го одобри на първо четене преди 10 дни. Очакванията са проектът за нов бюджет да влезе на първо четене в пленарната зала в четвъртък, на 17 ноември. Още при гласуването на парите за ДОО в бюджетната комисия и преди изборите, ПФ отказа подкрепа. И обяви, че внасях предложение най-ниската пенсия да стане 300 лв. от 2017 г. “Хората на Красимир Каракачанов искат бюджетът да задели допълнително 1 млрд. лв. за повишаване на минималната пенсия. Проблемът е, че вдигайки нея, държавата може да срине цялата пенсионна система”, потвърди шефката на бюджетната комисия Меанда Стоянова. И обясни защо: “Пенсията не е социално плащане от държавата, а обезщетение на всеки за внасяното от него през годините. Вдигането на най-ниската, ще демотивира хората, които внасят високи осигуровки. Това не е здравословно нито за хазната, нито за общественото осигуряване”, категорична бе тя и във вторник. Депутати от ГЕРБ и БСП неофициално коментираха помежду си, че става дума за сценарий, замислен от съюзниците на Борисов, независимо от резултатите на президентските избори. Идеята е била за пълно разграничаване и сваляне на правителството. “Фантазия е, че с искане за 300 лв. минимална пенсия може да се сваля властта”, коментира съпредседателят на ПФ Красимир Каракачанов. Идеята била най-малката пенсия да се изравни с прага на бедността от 299 лв. За него било скандално учители, лекари, работници да живеят с пенсии по 120-150 лв. Той заяви, че все още групата на ПФ не е внасяла предложението си за 300 лв. пенсия. Но бе категоричен, че планират да го направят между двете четения. “Ако ГЕРБ като партньори ни бяха поискали мнението, щяхме да го предложим в проекта за бюджет, но Горанов го внесе, без да ни потърси”, каза Каракачанов. Той е убеден, че 300 лв. минимална пенсия е по силите на бюджета. За целта били нужни около 1,2 млрд. лв. годишно. Част от сумата щяла да дойде, ако се спре проектът за патрулни кораби за 820 млн. лв., който на този етап не бил наложителен. Останалите пари можело да се съберат, ако санирането на жилищни блокове бъде съфинансирано от ЕС. Каракачанов твърди, че преди няколко години е имало вариант 70% от парите да дойдат от еврофондове, а 30% от нас, но кабинетът го е отказал. Факт е обаче, че във вторник “придвижването” на проекта за бюджет в комисии ставаше главно с гласовете на ГЕРБ и на РБ. БСП и ДПС гласуваха “против”, а патриотите - най-често се въздържат. От БСП признаха, че по правило като опозиция трябва да гласуват против и ще го направят, въпреки че е важно да има нов бюджет. Заседанията на повечето комисии потвърдиха очакванията, че между двете четения ще има много нови предложения, част от които могат да променят ключови записи в бюджета. В икономическа комисия министър Божидар Лукарски сподели опасенията си, че проектът няма да бъде гласуван в зала. Той цитира призови на работодателите, депутатите със забележки по него, да го актуализират, но ако спечелят изборите и направят правителство. “Със сигурност ще има сътресения. Надявам се да бъдат с минимална скала и да не се отразят толкова много и успехът от

това лято да се отрази и за следващото, дори не с този обем”, заяви пред депутатите министърката на туризма Николина Ангелкова. **Ако не бъде приет нов бюджет и се прилага старият, това ще блокира разплащанията с бизнеса”, предупреди Добрин Иванов от Асоциацията на индустриалния капитал.** На земеделска комисия пък министърката Десислава Танева подкрепи бюджета. Министерството на земеделието получавало по-малка сума за 2017 г., защото издръжката на професионалните гимназии и училищата е преминала към общините. За подпомагане на фермерите парите се запазвали. 55 млн. лв. са заложените приходи в бюджета на Министерството на околната среда и водите, заяви пред екокомисията министър Ивелина Василева. Сумата е с 6 млн. лв. повече от 2016 г. заради очаквани по-високи постъпления от държавни такси.

Важни обществено-икономически и политически теми

Сега

✓ България пропадна с 40 места в класацията по условия за бизнес

Въпреки това страната ни се оказва втора в ЕС по икономически растеж през третото тримесечие

Сериозният растеж през третото тримесечие идва не толкова от промишленото производство, колкото от износа на услуги, и най-вече от туризма. Летният сезон бе рекордно силен заради пренасочване на туристопотока от Турция.

Противоречиви данни за икономиката на България излязоха само в рамките на ден вчера. Евростат постави страната ни на второ място в Европа по икономически растеж през третото тримесечие на годината и с това даде да се разбере, че българската икономика се развива въпреки политиките. В същото време пропадаме с 40 места в световната класация по условия за бизнес.

С растеж на икономиката през третото тримесечие от 3.5% спрямо същия период на предходната година страната ни оставя след себе си икономиките на редица по-развити държави като Германия, Франция и Великобритания. Най-добре се представя Румъния, която държи първенството с растеж от 4.6%. В челната тройка след нас са Словакия и Испания с напредък от по 3.2 на сто. Ръстът на българската икономика надминава почти два пъти средния за 28-те страни в ЕС, който е 1.8%. Средният напредък на икономиката от страните от Евроразоната е 1.6 на сто, също значително по-малък от постигнатия от България растеж.

Добрите новини идват само дни след като ЕК подобри прогнозата си за развитието на българската икономика, от която стана ясно, че през тази и следващата година България вероятно ще се нареди на седмо място сред 28-те членки на ЕС по ръст на БВП. Причината за оптимизма на Брюксел е отпушването на еврофондовете - повече проекти ще се реализират в рамките на новия програмен период, а бюджетът се изпълнява по-добре от планираното.

Годишната класация на Световния институт за предприемачество и развитие (GEDI), която оценява възможностите за бизнес, обаче не съдържа толкова оптимистични данни. В доклада страната ни заема 82-ро място от общо 138 държави в света, като пред нас се оказват дори Албания и Грузия. Това е сериозен срив, защото миналата година България се нареждаше с почти 40 позиции по-нагоре в класацията.

В доклада на GEDI се посочва, че България не успява да се справи с липсата на добре развита конкуренция и с дефицита на квалифицирани кадри. Проблем остава и липсата на достатъчно иновативни продукти, разработени от българските фирми. В същото време обаче България се представя добре в развитието на стартиращи фирми и в развитието на технологичния сектор. Въпреки това обаче държави като Сърбия, Албания и Грузия задминават страната ни и предлагат по-добри условия за бизнес. Първенци в класацията са САЩ, Швейцария и Канада. Петорката се допълва от Канада и Швеция, а на другия полюс стоят африканските държави Чад, Бурунди, Сиера Леоне.

Дарикюз

✓ Българската икономика е в челната тройка по ръст в ЕС

Спрямо предходните три месеца - април до юни, брутният вътрешен продукт нараства с 0,8%, колкото и този на Португалия. А спрямо третото тримесечие на 2015 г. увеличението е с 3,5%. Само Румъния, където ръстът е 4,6% на годишна база, ни изпреварва по този показател.

Темпът на растеж на българската икономика надхвърля почти двойно средния за 28-те страни в ЕС, който е 1,8% и този на страните от еврозоната - 1,6%.

Изпреварваме и САЩ, където през третото тримесечие на 2016 г. БВП се увеличава с 0,7% на тримесечна и 1,5% на годишна база.